Županijsko izvješće: Istarska županija

Godina provedbe: 2013

Broj održanih sastanaka: 2
Broj usvojenih programa:

Provedeni programi

Provedene ostale aktivnosti

Usvojeni dokumenti

Problemi u radu
Povjerenstvo u svom radu nije imalo problema. Problemi u suzbijanju zlouporabe droga odnose se prvenstveno na već poznate probleme u provođenju supstitucijske terapije zbog preopterećenosti ordinacija OM, neravnomjerne opterećenosti ordinacija OM, procedura koja je zahtjevna.

Oblici suradnje i slično
Osnovna funkcija Povjerenstva je koordinacija i razvijanje međusektorske suradnje između institucija na državnom nivou, sa županijskim i gradskim, te suradnja institucija i udruga na lokalnom nivou. Smatramo da tu ulogu Povjerenstvo uspješno izvršava.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
Ciljevi Akcijskog plana usklađeni su sa ciljevima i smjernicama Plana za zdravlje građana Istarske županije te usmjereni ka jedinstvenom dugoročnom cilju: smanjivanje broja novih ovisnika o drogama, osobito ovisnika o heroinu.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 487482
Iz proračuna gradova:
Sveukupno: 487482

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Buje, Centar za socijalnu skrb Pazin, Centar za socijalnu skrb Poreč, Centar za socijalnu skrb Pula, Centar za socijalnu skrb Rovinj, Centar za socijalnu skrb Labin
Zdravstvene ustanove: Zavod za javno zdravstvo Istarske županije - Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja
Nevladine organizacije: Udruga Institut, Fond Zdravi grad Poreč, Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama. skraćeni naziv: UZPIRO - CRO PULA, Klub liječenih alkoholičara Pula, Udruga za osobni rast i razvoj "Odiseja"

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 834
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 743
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 29
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 91
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 34

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 567,3/100.000 stanovnika

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Službi za prevenciju, izvanbolničko lijčenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije je tijekom 2013. godine dobro surađivala s brojnim ustanovama.

Svi neosigurani, nezaposleni ovisnici imali su mogućnost biti zdravstveno osigurani uz našu pomoć. U 2013. godini 38 ovisnika su ostvarila pravo na zdravstvenu zaštitu temeljem liječenja u našoj ustanovi, a putem Ureda državne uprave u Istarskoj županiji. Još 11 osoba pomogli smo ostvariti pravo na zdravstvenu zaštitu po drugoj osnovi.

U kontinuiranoj suradnji s Centrom za socijalnu skrb, socijalno najugroženijim ovisnicima pomagali smo u ostvarivanju socijalnih i materijalnih prava. U 2013. godini posredovali smo za oko 70 osoba, nakon uvida u zdravstveno stanje i socioekonomske prilike, zbog različitih oblika pomoći. Pored materijalne pomoći, traži se pomoć u ostvarivanju različitih prava iz područja socijalne zaštite, te rješavanja obiteljskih problema. Za 8 ovisnika posredovali smo u traženju pomoći u Crvenom križu. U ovoj godini evidentirali smo 9 beskućnika (od toga dva para bez djece) i pomagali im u traženju privremenih ili trajnijih rješenja. Aktualno, svih 9 imaju privremeni smještaj.

Također se provodio prihvat ovisnika nakon izlaska iz zatvora, u suradnji sa zatvorskom stručnom službom, i prihvat korisnika nakon izlaska iz komuna. S udrugom Institut surađivali smo osobito u dijelu procesa resocijalizacije koji se odnosi na prihvat po izlasku iz komune i zatvora. Ove godine radilo se sa 12 osoba koje su izašle iz komune (samo jedna je završila cijeli program u komuni), te 51 koja je izašla iz zatvora. Dio njih istovremeno se javlja Probacijskom uredu. S Probacijskim uredom koordinirali smo tretman za 41 osobu. Od toga 26 ih živi na području grada Pule. Dio njih nastavlja izvršavati izrečene mjere u 2014. godini. Osim s Probacijskim uredom, po potrebi kontaktiramo s udrugom, odnosno ustanovom, ukoliko osoba ima mjeru izvršavanja rada za opće dobro.

Za 4 osobe posredovali smo u MUP-u zbog pomoći u rješavanju potrebne dokumentacije.

U suradnji sa Zavodom za zapošljavanje i Centrom za socijalnu skrb provodio se «Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vremena stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisana načina liječenja». Budući da nema zainteresiranih poslodavaca koji bi se uključili u Projekt, provodili smo dio Projekta koji se odnosi na doškolovanje, odnosno prekvalifikaciju. Tijekom 2013.godine uključili smo 3 liječena ovisnika u Projekt. Prema navodima koordinatorice Centra za socijalnu skrb, još uvijek nema odgovora Ministarstva obrazovanja temeljem kojeg će zapravo i započeti obrazovanje. U rujnu 2013.g. organizirali smo radni sastanak koordinatora Projekta za sve 3 institucije, a u prosincu 2013.g. prisustvovali smo sastanku u Zavodu za zapošljavanje gdje su nam prezentirane nove mjere aktivne politike zapošljavanja. Ove godine radili smo sa 12 osoba koje nemaju završenu osnovnu školu, te smo intenzivirali suradnju sa Pučkim otvorenim učilištem. Aktualno 2 osobe pohađaju nastavu.

Sve boljom suradnjom sa Zavodom za zapošljavanje motiviramo i upućujemo naše korisnike da se uključe u neki od programa stručnog osposobljavanja. Liječene ovisnike se u kontinuitetu motivira i potiče na aktivno traženje zaposlenja.

U program udruge UZPIRO-CRO uključen je 21 ovisnik, gdje povremeno rade i gdje im se nastoji pomoći u traženju zaposlenja. Od navedena 4 ovisnika koji su se ove godine zaposlili, troje ih je zaposleno u navedenoj udruzi, a jedan u udruzi Institut.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

U 2013. godini broj korisnika Službe zbog zlouporabe droga manji je za 3 % od prethodne godine. Opijatskih ovisnika bilo je gotovo jednako kao i protekle 2012. godine, što je pozitivan podatak, jer nam govori da heroinski ovisnici ostaju u tretmanu Službe. Broj korisnika koji su došli u Službu zbog zlouporabe marihuane smanjio se je za 20,5 %. Zbog konzumacije amfetamina se tijekom 2012. godine javilo u Službu 14 osoba, što je nešto više nego lani (11 osoba). Broj ukupno novoevidentiranih korisnika manji je nego prošle godine. Broj novoevidentiranih heroinskih ovisnika jednak je kao i prošle godine. U proteklih deset godina vidljiv je trend opadanja novoevidentiranih heroinskih ovisnika

iz godine u godinu.
Broj novoevidentiranih osoba koje su se javile zbog konzumacije marihuane manji je za 33,3 %. Pad broja osoba koje su se u Službu javile zbog konzumacije marihuane mogli bi objasniti zakonskim promjenama vezanim uz posjedovanje marihuane, koje su se desile početkom 2013. godine. Naime, Općinsko državno odvjetništvo više nije nadležno i ne može izricati Posebne obaveze odvikavanja od konzumacije marihuane koje su se izvršavale u našoj Službi. Za ovaj problem nadležan je Prekršajni sud i ovaj podatak nam ukazuje da je potrebno ispitati mogućnosti suradnje s Prekršajnim sudom.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Što se tiče preventivnih aktivnosti, provodila su se i predavanja na temu „Unaprjeđenje i zaštita mentalnog zdravlja djece i mladih“ na području gradova Pule, Vodnjana, Labina, Pazina i Rovinja. Cilj ovog predavanja je educirati djelatnike i stručne suradnike srednjih i osnovnih škola o učestalosti određenih poremećaja kod djece i mladih, te educirati ih o tome što je potrebno učiniti kako bi se tim osobama što bolje i brže pomoglo i na taj način, spriječiti razvoj ozbiljnijih poremećaja ili bolesti. Ukupno je na predavanju sudjelovalo 479 osoba iz 12 škola i stručni tim Doma za djecu u Puli. Stručni tim Doma bio je vrlo zainteresiran za ovu temu obzirom da je populacija djece s kojom imaju kontakt vrlo rizična. U ovom slučaju radi se o sekundarnoj prevenciji, tj. radu s djecom koja su bila izložena traumatičnim iskustvima te se nalaze u riziku ili su već razvili neke od simptoma mentalnih poremećaja.
Sve osobe koje su bile na predavanju upoznate su s radom naše Službe, mogućnostima upućivanja djece i obitelji koji su u riziku i/ili već imaju određeni problem, te sa stručnim timom i uslugama koje naša Služba nudi.
Osim ovog predavanja, tijekom 2013. godine, provedena su i predavanja na temu „Obitelj i prevencija ovisnosti“ namijenjena roditeljima učenika 7. razreda osnovne i 1. razreda srednje škole. Sudjelovalo je ukupno 178 roditelja. Svi su prisutni bili motivirani za ovo predavanje, rado su se uključivali, postavljali pitanja i diskutirali. Razlog tomu je što su roditelji uglavnom nesigurni po pitanju prepoznavanja znakova korištenja droga, suočavanja s tim problemom i konačno, traženja adekvatne stručne pomoći. Roditelji koji su sudjelovali na predavanjima dobili su sve relevantne informacije vezane za epidemiološke podatke, dominantne etiološke faktore razvoja ovisnosti, određene patološke obrasce u obiteljima koje mogu dovesti do razvoja ovisnosti, kao i rane znakove prepoznavanja korištenja sredstava ovisnosti. Pored toga roditelji su saznali gdje i kad mogu potražiti stručnu pomoć, tko sačinjava stručni tim naše Službe. Pretpostavka je da će one obitelji, koje su svjesne svojim problema, ranije potražiti pomoć i na taj način prevenirati razvoj većih problema poput alkoholizma, ovisnosti i drugih psihičkih poremećaja i bolesti (poremećaj prilagodbe, anksioznost, depresija, psihoza, suicid, anksiozni poremećaji itd.).
Najvažniji cilj naše Službe je povećati broj osoba koje se uključuju u tretman u ranoj fazi eksperimentiranja s drogama, te općenito prevenirati rizična ponašanja koja do toga mogu dovesti. Obitelj je tu najbitniji zaštitni faktor, stoga kontinuirani rad i edukacija obitelji neminovno dovodi do stanovitih promjena koji se mogu i statistički detektirati.
Povodom Svjetskog dana zdravlja, održana je tribina za učenike srednjih škola. Obuhvaćeno je 26 učenika, s ciljem educiranja učenika o raznim ovisnostima, prvenstveno o ovisnostima o drogama i alkoholu. Isto tako, cilj je bio i potaknuti ih na razmišljanje o ovim problemima i potaknuti ih na aktivno sudjelovanje u diskusiji.
Povodom obilježavanja Međunarodnog dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama te Mjeseca borbe protiv ovisnosti djelatnici Službe sudjelovali su na promotivnim štandovima u organizaciji Grada Pule i distribuirali edukativne materijale. Također, povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti, održana su dva predavanja u Gradu Umagu na temu «Prezentacija rada Službe za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja» i « Prikaz novih trendova i epidemioloških podataka na području konzumacije droga». Na predavanjima su prisustvovali predstavnici škola, savjetovališta, centra za socijalnu skrb, liječnika obiteljske medicine te predstavnici grada Umaga.
U sklopu aktivnosti koje su se provodile povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, organizirana su i dva predavanja pod naslovom: «Nova paradigma odgajanja djece: postpermisivni odgoj». Prvo predavanje bilo je namjenjeno psiholozima osnovnih i srednjih škola, vrtića, Obiteljskog centra, Centra za socijalnu skrb, Opće bolnice Pula, Doma za djecu bez adekvatne roditeljske skrbi i Doma za odgoj djece i mladeži. Drugo predavanje bilo je namjenjeno pedagozima, socijalnim pedagozima i defektolozima osnovnih i srednjih škola te vrtića s područja Istarske županije. Gost predavač bio je Zoran Milivojević, dr. med., psihoterapeut, profesor transakcijske analize i autor brojnih knjiga.

Ova predavanja dio su projekta pod nazivom «Želim život bez stigme» koji je usmjeren na prevenciju ovisnosti i njenih negativnih posljedica, a provodi ga Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštiotu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja.
Povodom obilježavanja Svjetskog dana mentalnog zdravlja, organizirana je tribina u kojoj su učestvovali učenici pulskih srednjih škola: Gimnazije, Medicinske škole, Strukovne škole, Ekonomske škole, Škole primjenjenih umjetnosti i dizajna te Škole za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu. Na tribini je predstavljeno savjetovalište za mentalno zdravlje, namjenjeno mladima, koje djeluje u sklopu Službe za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja. Za ovu priliku, učenici Škole primjenjenih umjetnosti i dizajna grafički su osmislili i priredili brošure kojima će se približiti rad savjetovališta mladima. Brošure su prezentirane na tribini, a sami autori brošura imali su priliku reći kako im je bilo raditi na ovom zadatku i kako su se osjećali razmišljajući o problemima mentalnog zdravlja. Ove brošure će biti distribuirane po svim srednjim školama u Istarskoj županiji. Nakon prezentacije, uslijedila je diskusija o najčešćim problemima koji muče mlade danas, ali i o tome što ih čini jačima i pomaže im da se nose s problemima. Kroz razgovor, dotakli smo se tema kao što su to odnosi unutar obitelji, nošenje sa stresom, izražavanje emocija i rješavanje problema, strahovi, samopouzdanje, zahtjevi koji su postavljeni pred mlade i ritam života današnjice, vrijednosti u današnjem društvu, autonomija, optimizam i raznih drugih tema iz života mladih. Nakon diskusije, vokalna skupina Čarobna frula, čije su članice učenice Gimnazije Pula, izvele su nekoliko kompozicija.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 256
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 931
Broj zapljena: 1123

Vrste zaplijenjenih droga
U ostvarenim zapljenama oduzete su slijedeće vrste i količine droga:
- heroin 66,2 g
- kokain 77,91 g
- marihuana 15.107,68 g
- hašiš 645,58 g
- biljka canabis sativa 72 kom.
- ecstasy 907,5 kom 0,2 g
- MDMA 110,3 g 164,5 kom.
- speed 707,78 g
- GHB 10 ml
- meksicke gljive 365,55 g
- mefedron 29,1 g
- LSD 74 kom.
- ketamin 207,7 g

Oduzeti su i slijedeći lijekovi koji se nalaze na popisu droga:
- heptanon 99 kom.
- normabel 61 kom.
- helex 41 kom.
- subutex 38 kom.
- apaurin 1 kom.
- dormicum 20 kom.
- suboxone 9 kom.
- DMT 0,3 g
- clonazepam 5 ml -
- metadon 49 kom.

Takoder su oduzete tvari zabranjene u sportu – anabolicka sredstva:
- sterox nandrolone 13 ml
- testosteron sustanone 250 mg
- methandienon 200 kom.
- testosterone – tekucina 2.750 ml